

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Невена Стоянова Пенчева,
катедра „Анатомия и физиология”,
Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”,
Югозападен Университет „Н. Рилски”, гр. Благоевград
ул. „Иван Михайлов” 66, 2700 Благоевград; тел.: 0882 566 895,
ел. поща: nevena_pencheva@yahoo.com; npencheva@swu.bg

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност "доцент", по професионално направление 7.4. **Обществено здраве, специалност Кинезитерапия (Кинезитерапия при нервни и психични болести)**, към Катедра „Кинезитерапия" при факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт" в ЮЗУ „Н. Рилски", обявен в Държавен вестник (бр. 100 / 15.12.2017 г., с. 164)

Представям **настоящото становище**, съгласно ЗРАСРБ, правилника за неговото прилагане и критериите за заемане на академична длъжност „**доцент**" в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград, като член на научното жури по настоящия конкурс, съгласно заповед на ректора № 92/16.01.2018 г. за членовете на журито, и решението на научното жури (Протокол № 1 от 16.02.2018 г.); **единствен кандидат за заемане на академичната длъжност в областта на Кинезитерапия при нервни и психични болести е Мариела Радославова Филипова, доктор по Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (методика на лечебната физкултура – кинезитерапия).**

Кандидатът отговаря на критериите на ЮЗУ за участие в конкурса, който е обявен по надлежния ред с решение на Академичния съвет на ЮЗУ „Н. Рилски". Той е представил необходимите документи и материали, поради което е допуснат до участие от Университетска комисия по прием на документи.

1. ДАННИ ЗА КАРИЕРНОТО РАЗВИТИЕ НА КАНДИДАТА

След завършване на средното си образование в биологическа паралелка с изучаване на латински език през 1997 година, д-р Мариела Филипова завършва специалност медицинска сестра в Тракийския университет, гр. Стара Загора, а през 2004 година – специалност Кинезитерапия в ЮЗУ Н. Рилски, където получава почетна грамота за отличен успех. След получаване на магистърска степен по Кинезиология в същия университет, през 2015 г., кандидаткага след класиране на конкурсен изпит е зачислена за докторант, където разработва и успешно защитава докторска степен. Темата на дисертацията ѝ е: „Кинезитерапия при пациенти с исхемичен мозъчен инсулт, лекуван с тромболиза“.

В периода септември 2008 до октомври 2015 година е хоноруван асистент, а в последствие асистент, доктор в катедра Кинезитерапия на ЮЗУ. През май 2017 година и понастоящем заема длъжността главен асистент, доктор към същата катедра.

Д-р Филипова е работила в периода 2001 – 2008 година в различни медицински и здравни институции (вкл. МБАЛ Благоевград) като медицинска сестра, специалист по здравни грижи и основно като кинезитерапевт в неврологично отделение. Това подпомага нейното изграждане като компетентен университетски преподавател с богат клиничен опит в областта на кинезитерапията на пациенти от нозологията по която е обявен настоящия конкурс за хабилитация, а така също умения за провеждане на неврологични тестове, регистрация и анализ на електрофизиологични изследвания и др.

Кандидатката има участия в 4 научно-изследователски проекта, 2 от които към МОН (свързани с обучение по Кинезитерапия и приложни изследвания в изследователски организации) и два по Наредба 9, които се отнасят до пробация на диагностично терапевтичен комплекс за ранна интервенция на деца с увреждания и ефекта от приложението на апаратен лимфен дренаж при лица с лимфостаза. Мариела Филипова участва и в международен научно-изследователски проект (2016-1-FR01-КА203-024269) за приобщаващо образование, по програма Еразъм + КА2, насочен към сътрудничество за обмен на добри практики и Стратегическо партньорство за висше образование. Като главен координатор по този проект, свързан с обучение на хора в неравностойно положение, д-р Филипова участва в международни работни срещи в Париж, Рига и др.

Д-р Мариела Филипова е член на Българското дружество по неврология, клон Благоевград.

2. ОЦЕНКА НА НАУЧНАТА ПРОДУКЦИЯ НА КАНДИДАТА

За участие в конкурса д-р Мариела Филипова представя:

- 1 монография (самостоятелна) по темата на конкурса и 3 ръководства, от които две не могат да бъдат обект на рецензиране, защото не са представени ръкописи; ръководството, което е обект на рецензия (учебното помагало по Кинезитерапия при често срещани неврологични заболявания), е колективен труд, в който кандидатката е автор на 7 от 10 глави (което възлиза на 70 % от обема) и концептуално е по профила на конкурса за хабилитация;

- 10 статии в международни реферирани издания (някои реферирани в Scopus, една с импакт фактор) на английски език в чужбина, една от които под печат, за което е представен документ;

- 12 статии в български реферирани издания, 6 от които под печат, за които е представен документ;

- 12 резюмета от сборници с публикувани материали от научни срещи, 3 от които на английски език в чужбина.

Обобщено представяне: за участие в конкурса д-р Филипова е представила 36 публикации, в 16 от които е самостоятелен или първи автор. В 77.7 % от всички публикации тя е първи или втори автор, което е добър атестат за активното и участие в представените за рецензиране разработки. В списъка на цитирания, представен в документацията, са посочени 16 цитирания, 2 от които са в чуждестранни издания.

3. ОЦЕНКА НА НАУЧНИТЕ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИТЕ РЕЗУЛТАТИ И ПРИНОСИ НА ПРЕДСТАВЕНАТА ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА НАУЧНА ПРОДУКЦИЯ

Считам, че научната продукция на кандидата е в следните 2 направления:

- Първото направление е концептуално обособено в областта на Кинезитерапия при пациенти с неврологични заболявания (централни и периферни), включително с тромболиза;

- Второто се отнася до Кинезитерапия в кардиологичната рехабилитация и други нозологии.

Към първото направление бих посочила следните трудове: монографичен труд - КТ в неврологичната практика и ръководство по КТ при често срещани неврологични заболявания, както и всички публикации от списъка на периодични издания, като : 1 - 6, 9, 11 - 13, 19- 22, 28, 30 – 34. Към второто направление са всички останали от посочения списък.

Теоретичните и практико-приложни приноси страни, които бих посочила, относно първото, тематично обособено направление, са следните:

- Разработена и надграждана, в хода на различни изследвания, е комплексна кинезитерапевтична програма при пациенти с исхемичен мозъчен инсулт, лекувани с венозна тромбоза и експериментални резултати и анализ, за прилагането на същата в практиката; кинезитерапевтичните подходи са представени в редица статии, в самостоятелен монографичен труд и колективно ръководство, в което д-р Филипова има преобладаващо участие;

- Разработен е алгоритъм за определяне на кинезитерапевтичния потенциал при пациенти с остра мозъчно-съдова патология, вкл. тромбозирани с тъканен плазминогенен активатор, както и комплексна програма за кинезитерапия в амбулаторни условия след дехоспитализация на пациентите.

- Систематизиран е широк набор от функционално-диагностични, кинезитерапевтични тестове за определяне на кинезитерапевтичния потенциал при пациенти с остър мозъчно-съдов инцидент; представени са доказателства за неговата ефективност; посочените тестове осъвременяват, разширяват и допълват рутинните подходи на кинезитерапевтите;

- Проведено е задълбоченото и многостранно проучване на кинезитерапевтичните методики при пациенти с увреда на централен двигателен неврон. Представени са доказателства за ефективно приложението на миофасциални и нервно-мускулни техники, вкл. за преодоляване на функционалните нарушения при тромбозирани болни с исхемичен мозъчен инсулт; за първи път в България са анализирани данни от лонгитудинално, едногодишно проучване за оценяване на ефективността на приложен комплексен, КТ комплекс при пациенти с исхемичен мозъчен инсулт, лекувани с венозна тромбоза; представени са доказателства за приноса му, за специалисти по кинезитерапия, а също и за близките на пациента като ко-терапевти в домашни условия;

- Приложена е иновативна методология - изокинетична динамометрия, за оценка и анализ на спецификата на силовите характеристики, измерени като въртящ момент, двигателните дефицити и кинезитерапевтичния потенциал, на пациенти с множествена склероза - мъже и жени.

По второто направление бих посочила като успешни:

- резултатите от приложените модифицирани кардиорехабилитационни методики (публикации 7,10, 25 и 29). Те разширяват и обогатяват кинезитерапевтичната практика, като съществена страна на кардиологичната рехабилитация, особено ако се има предвид, че кинезитерапията при тази нозология у нас е negliжирана;

- експерименталните данни за редуциране на болкови синдроми в гръбначен стълб и периферни стави (публикации 8, 14, 15, 17, 18, 23, 24, 26, 27), вкл. с приложение на кинезиотейпинг.

4. ПРЕПОДАВАТЕЛСКА АКТИВНОСТ. В периода 2015 – 2018 година преподавателската заетост на д-р Филипова към катедра Кинезитерапия обхваща годишна натовареност в обем от около 500 часа като лекционни курсове, упражнения и водене на учебна практика. Тя се отнася до:

- лекционни курсове на бакалаври по дисциплините „КТ при нервни и психични болести“ и „КТ при вътрешни болести“; лекционни курсове на магистри по Кинезиология и Спортна кинезиология по дисциплините „Спортен травматизъм“, „Физическа активност, здраве, заболяемост и ерготерапия“ и „Биостимулиране в спорта“; тези лекционни курсове кандидатката е водила и на английски език на чуждестранни студенти (на индивидуално обучение);

- упражненията са по дисциплината КТ при нервни и психични заболявания, а учебната практика е предимно в Неврологично отделение на МБАЛ Благоевград, където д-р Филипова работи на втори трудов договор като практикуващ кинезитерапевт.

Мариела Филипова е отговорник по Научно-изследователската дейност към катедра Кинезитерапия. Тя е член на Факултетния съвет на Факултета по обществено здраве, здравни грижи и спорт от квотата на асистентите. Активно участва в студентски научни сесии и в научно-изследователски разработки със студенти в ЮЗУ. Рецензент е на Сборник с резюмета на 18-тата студентска научна конференция през 2017 г.

5. ПРЕПОРЪКИ

- Да се прецизират изследователските тематички във връзка с приоритетите на преподавателската активност на д-р Филипова във ФОЗЗГС, което ще затвърди нейното професионално амплуа;
- Да се избягва публикуване на потвърдителни или дублиращи данни по дадена нозология;
- При публикуване на свои изследвания, особено като първи автор, е необходимо д-р Филипова: да избягва големи авторски колективи, особено в малки по обем статии в периодични издания; да подбира внимателно съавторите; в някои от публикациите, големите авторски колективи будят недоумение;
- Да насочи бъдещата си публикационна активност в специализирани издания, реферирани в Scopus и Thomson Reuters, като избягва периодика с широк профил, която не носи добри перспективи за цитиране .

ЗАКЛЮЧЕНИЕ. Научно-изследователската, преподавателската и научно-приложната активност на кандидата, представена в становището показва, че д-р Мариела Радославова Филипова отговаря на изискванията по чл. 24 от ЗРАСРБ и на качествените и количествените критерии за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“, за придобиване на академичната длъжност „доцент“.

Въз основа на изложеното, убедено давам положителна оценка на научната продукция, приложните разработки, преподавателската и проектната активност на д-р Мариела Филипова, за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ в професионално направление **7.4. Обществено здраве, специалност Кинезитерапия (Кинезитерапия при нервни и психични болести)**, и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително.

01.03.2018

гр. Благоевград

Рецензент:.....

проф. д-р Невена Пенчева